

«دستورالعمل شفافیت در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی»

مقدمه:

به منظور حمایت، تقویت و ارتقای پاسخگویی و مشارکت عمومی در سیاست‌گذاری‌های فرهنگی، هنری و رسانه‌ای، بهبود و ارتقای بهره‌وری نظام‌های حمایتی و نظارتی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، افزایش اعتماد عمومی و اجرای سیاست‌های کلی نظام اداری مصوب ۱۳۸۹/۰۱/۱۴ مقام معظم رهبری و مواد (۲) و (۵) قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۰۶، «دستورالعمل شفافیت در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی»؛ به شرح ذیل ابلاغ می‌شود:

ماده ۱: تعاریف و مفاهیم

وزارت: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

واحدهای مشمول: معاونت‌ها، واحدهای ستادی، سازمان‌های تابعه، مؤسسات کمک‌بگیر مستمر و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها که فهرست آن‌ها به شرح مندرج در پیوست شماره ۱ این دستورالعمل آمده است. **اطلاعات:** هر نوع داده که در اسناد مندرج باشد یا به صورت نرم‌افزاری ذخیره یا با هر وسیله دیگری ضبط شده باشد. **اطلاعات عمومی:** اطلاعات غیرشخصی نظیر ضوابط، آیین‌نامه‌ها، آمار و ارقام ملی و رسمی، اسناد و مکاتبات اداری غیرطبقه‌بندی شده یا غیر حریم خصوصی

ماده ۲: الزامات قانونی

- سیاست‌های کلی نظام اداری مصوب ۱۳۸۹/۰۱/۱۴ مقام معظم رهبری؛
- قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۰۶ و شیوه‌نامه‌های آن؛
- قانون شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهادها مصوب ۱۴۰۳/۰۲/۱۰؛
- قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۸۷/۰۲/۲۹؛
- قوانین حقوق شهروندی و خدمات عمومی.

ماده ۳: اصول شفافیت:

اصل اول: انتشار اطلاعات متناسب با محورهای شفافیت (موضوع ماده (۴) این دستورالعمل)؛
اصل دوم: انتشار اطلاعات در زمان مناسب (جدول استانداردها - پیوست ۲)؛
اصل سوم: انتشار اطلاعات در محل مناسب (دسترس پذیری برای عموم)؛
اصل چهارم: انتشار اطلاعات با استانداردهای مناسب (انتشار در قالبهای پردازش پذیر مانند داده باز، داده های متنی (CSV) و API).

ماده ۴: محورهای شفافیت:

۱. نمودار سازمانی، اطلاعات مدیران و کارکنان، مکاتبات؛
 ۲. برنامه ها و بودجه تخصیصی، گزارش عملکرد بر مبنای برنامه، بیلان مالی رویدادها و حسابرسی مؤسسات؛
 ۳. مقررات وزارتخانه و مؤسسات، آرای قطعی مراجع قضایی و شبه قضایی (با رعایت موازین شرعی، امنیتی و حفظ اطلاعات شخصی)، مصوبات و صورت جلسات شوراها؛
 ۴. مجوزهای صادره، نوبت تقاضای مجوزها، سایر خدمات و فهرست گواهی های صادره ثبت اثر ادبی و هنری؛
 ۵. قراردادهای معاملات (خرید، فروش، مناقصه، مزایده و...)، اموال و دارایی ها، توافق نامه و تفاهم نامه ها؛
 ۶. شیوه نامه کمک، فهرست یارانه، کمک و خرید؛
 ۷. پژوهش های خاتمه یافته، انتشارات (کتاب، ویژه نامه، مجله و...)؛
 ۸. ارزشیابی ها؛
 ۹. آمار اطلاعات بخش فرهنگ.
- تبصره:** اسناد دارای طبقه بندی حفاظتی و حریم خصوصی، مشمول انتشار نخواهند بود.

ماده ۵: ضمانت های اجرایی شفافیت:

۱. یکی از شاخص های کلیدی عملکردی (KPI) مدیران و کارکنان؛
۲. هرگونه پرداخت مالی و ابلاغ اعتبارات منوط به عملکرد شفاف؛
۳. اصلاح قراردادهای موافقت نامه ها و اسناد واگذاری یا اعطای کمک، یارانه و حمایت به منظور تضمین اجرای شفافیت و الزام به انتشار؛

۴. اخذ بازخورد بر هر سند یا داده منتشرشده و پاسخگویی به بازخوردها؛
۵. نظام تشویق و تنبیه برای اجرا و تحقق شفافیت (درج و اعمال عملکرد شفافیت واحدها و اشخاص در شاخص‌های ارزیابی عملکرد)؛
۶. اصلاح فرآیندها در جهت حمایت از شفافیت و تسریع در اجرای برنامه شفافیت.

ماده ۶: راهبردهای فنی:

۱. دسترسی‌پذیری به داده‌ها (واحدهای مشمول، اطلاعات را در وبگاه خود منتشر کنند)؛
۲. در دسترس بودن اطلاعات بدون درخواست و بدون هزینه؛
۳. ایجاد بایگانی اطلاعات و داده‌ها با پوشش زمانی مطلوب و امکان جست‌وجو و دریافت یک‌جای داده؛
۴. به‌روز بودن اطلاعات و داده‌ها و درج زمان انتشار یا اصلاح اطلاعات و درج نقش‌آب (واترمارک)؛
۵. تفکیک داده و اطلاعات مربوط به داده‌های شخصی، امضای افراد و محو آن قبل از انتشار (اطلاعاتی مانند نام افراد به عنوان نماینده شرکت یا مؤسسه، کد اقتصادی و همچنین شناسه ملی و شماره تلفن محل از اطلاعات شخصی محسوب نمی‌شود).

ماده ۷: تکالیف اساسی واحدهای مشمول:

- هر یک از واحدهای مشمول در اجرای این دستورالعمل وظایف زیر را بر عهده دارند:
۱. برنامه‌ریزی برای شفافیت مطابق محورهای ماده (۴) و ارائه گزارش فصلی و پاسخ‌گویی به کمیته شفافیت؛
 ۲. ترویج و نهادینه‌سازی «فرهنگ مدیریت شفاف» در سطوح مدیریتی و کارشناسی واحد تحت مدیریت؛
 ۳. تهیه گزارش‌های رسانه‌ای در مورد اطلاعات منتشره برای تنویر افکار عمومی؛
 ۴. رصد و ارائه پاسخ‌های مناسب به بازخوردهای پس از انتشار اطلاعات؛
 ۵. اصلاح مقررات و روش‌ها با توجه به بازخوردها؛
- تبصره:** هماهنگی با مرکز روابط عمومی وزارت در خصوص زمان، سطح و رسانه مناسب برای پاسخگویی الزامی است.

ماده ۸: سازوکار اجرای طرح:

الف – کمیته شفافیت:

۱. به منظور راهبری، برنامه‌ریزی و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل، اعمال وحدت رویه، رفع ابهام در مصادیق و تأیید موارد استثنا، کمیته شفافیت در وزارت با عضویت اشخاص ذیل تشکیل می‌شود:

- رئیس کمیته (با حکم وزیر)؛

- رئیس مرکز حراست (عضو و دبیر کمیته)؛

- رئیس مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت؛

- رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی؛

- مدیرکل دفتر مدیریت عملکرد؛

- مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و بودجه؛

- مدیرکل دفتر حقوقی و مالکیت فکری؛

- مدیرکل دفتر هماهنگی امور استان‌ها؛

- رئیس دبیرخانه کمیسیون دسترسی و انتشار آزاد به اطلاعات؛

- مدیر دفتر امور مجامع مؤسسات.

۲. دبیرخانه کمیته شفافیت در مرکز حراست وزارت تشکیل و مصوبات کمیته با امضای دبیر ابلاغ می‌شود و لازم‌الاجراست.

تبصره ۱: گزارش عملکرد واحدهای مشمول علاوه بر نظارت و ارزیابی مستمر به شکل دوره‌ای (فصلی) توسط دبیر کمیته به وزیر محترم و اعضای شورای معاونان ارسال می‌شود. معیار ارزیابی واحدها، تعداد محورهای مشمول، ضریب محورها، ضریب واحد مشمول (براساس کمیت اجرای برنامه‌ها) و پاسخ‌گویی به کمیته شفافیت است.

تبصره ۲: احکام اعضای کمیته شفافیت ستاد و سازمان‌های تابعه و کارگروه‌های شفافیت استانی توسط رئیس کمیته شفافیت صادر می‌شود.

تبصره ۳: واحدهای مشمول می‌توانند در خصوص معرفی یک فرد به عنوان نماینده شفافیت و نماینده سامانه ملی انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات اقدام کنند.

تبصره ۴: واحد ناظر صرفاً مسئولیت پیگیری و نظارت خطاهای احتمالی را بر عهده دارد.

ب - کارگروه استانی شفافیت:

کارگروه استانی شفافیت در هر یک از ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها به ریاست مدیرکل و با عضویت مسئولان یا کارشناسان واحدهای روابط عمومی، حراست، حقوقی، ارزیابی عملکرد، فناوری اطلاعات و حسب مورد معاونان و رؤسای ادارات و گروه‌های مرتبط، تشکیل می‌شود و ضمن معرفی دبیر کارگروه، به برگزاری نوبه‌ای جلسات و تنظیم صورت‌جلسه اقدام و گزارش‌های عملکرد دوره‌ای خود را به شکل فصلی به دفتر هماهنگی امور استان‌ها ارسال می‌کنند.

ج - کمیته شفافیت در سازمان‌های تابعه:

در راستای اجرای این دستورالعمل، سازمان‌های تابعه موظفند کمیته مرتبط و مشابه با وزارت را تشکیل دهند و با تعیین دبیر کمیته، به برگزاری نوبه‌ای جلسات و تنظیم صورت‌جلسه اقدام و گزارش‌های عملکرد دوره‌ای خود را به شکل فصلی به دبیرخانه کمیته شفافیت (وزارت‌خانه) ارسال کنند.

ماده ۹: واحدهای مشمول مکلفند راهبردها، بخشنامه‌ها و مصوبات کمیته شفافیت را در واحدهای تابعه و وابسته، اجرایی کرده و براساس برنامه‌ریزی زمان‌بندی، اقدامات و فعالیت‌های لازم را انجام دهند.

ماده ۱۰: در صورت وجود ابهام در انتشار اطلاعات براساس اهمیت و تبعات آن یا درخصوص اطلاعاتی که مربوط به دو واحد یا نهاد مشمول باشد حسب تقاضای یکی از واحدهای دارای مسئولیت در انتشار، کمیته برای انتشار آن تصمیم‌گیری خواهد کرد.

ماده ۱۱: فرآیند تطبیق، تأیید و اجرا:

به منظور تضمین رعایت مفاد این دستورالعمل، دبیرخانه کمیته شفافیت موظف است با همکاری مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت، مراحل عملیاتی تولید، انتشار و پاسخگویی لازم برای هر یک از محورهای ماده (۴) را به گونه‌ای طراحی کند که اولاً: امکان تطبیق مراحل مذکور با مفاد این دستورالعمل ثانیاً: امکان اخذ تأییدیه‌های پیش از انتشار از مرجع ذی‌ربط (شامل واحد مربوطه، دفتر حقوقی و مالکیت فکری، دفتر برنامه‌ریزی و بودجه، مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت و اداره کل امور مالی و ذی‌حسابی)، در مواردی که نیاز به تأیید مراجع مذکور داشته باشد، فراهم شود.

تبصره: مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت موظف است با رعایت مفاد ماده (۶) و مطابق گزارش موضوع این ماده، سامانه‌ای پویا و کارآمد را ایجاد کند. این سامانه باید قابلیت تولید گزارش‌های مدیریتی و ارزیابی دوره‌ای واحدهای مشمول و کل وزارتخانه را داشته باشد.

ماده ۱۲: استثنائات دسترسی به اطلاعات:

این استثنائات مطابق فصل چهارم از قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات از ماده ۱۳ تا ۱۷ شامل اسرار دولتی، حمایت از حریم خصوصی، حمایت از سلامتی و اسرار تجاری و سایر موارد (امنیت و آسایش عمومی، پیشگیری از جرایم یا کشف آن‌ها، بازداشت یا تعقیب مجرمان، ممیزی مالیات یا عوارض قانونی یا وصول آن‌ها، اعمال نظارت بر مهاجرت به کشور) و موارد مندرج در قانون شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهادها است.

ماده ۱۳: مسئولیت حسن اجرای دستورالعمل و انطباق اقدامات و فعالیت‌ها با مقررات بالادستی و صحت اطلاعات منتشره بر عهده بالاترین مقام مسئول واحدهای مشمول است.

ماده ۱۴: این دستورالعمل در یک مقدمه، ۱۴ ماده، ۶ تبصره و ۲ پیوست که جزء لاینفک آن است، در تاریخ ۱۴۰۵/۰۷/۲۵ به تصویب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رسید و لازم‌الاجراست. از تاریخ اجرای این دستورالعمل، دستورالعمل شماره ۲۰۹۱۱۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۸ لغو می‌شود.

جدول ۱: واحدهای مشمول شفافیت

ردیف	واحد مشمول
۱	معاونت فرهنگی
۲	مؤسسه خانه کتاب و ادبیات ایران
۳	معاونت هنری
۴	انجمن موسیقی ایران
۵	انجمن هنرهای نمایشی ایران
۶	مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر
۷	معاونت رسانه‌ای و تبلیغات
۸	مؤسسه مطبوعاتی نشر آوران
۹	مرکز عالی قرآن و عترت
۱۰	بنیاد بین‌المللی فرهنگی - هنری امام رضا (ع)
۱۱	معاونت حقوقی، مجلس و استان‌ها
۱۲	معاونت توسعه مدیریت و منابع
۱۳	حوزه وزارتی
۱۴	مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی
۱۵	دفتر مدیریت ارزیابی عملکرد
۱۶	شورای فرهنگ عمومی کشور
۱۷	کارگروه مد و لباس
۱۸	پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
۱۹	بنیاد فرهنگی و هنری رودکی
۲۰	بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای
۲۱	بنیاد ملی پویانمایی
۲۲	مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر
۲۳	صندوق اعتباری هنر
۲۴	مؤسسه هنرمندان پیشکسوت
۲۵	انجمن آثار و مفاخر فرهنگی
۲۶	ستاد عالی کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد
۲۷	سازمان سینمایی و سمعی - بصری
۲۸	بنیاد سینمایی فارابی
۲۹	مؤسسه فرهنگی و هنری سینماشهر
۳۰	انجمن سینمای جوانان ایران
۳۱	مرکز گسترش سینمای تجربی و مستند
۳۲	موزه سینما
۳۳	نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
۳۴	سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران
۳۵	مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران
۳۶	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی (و مؤسسات تحت‌نظر)
۳۷	سازمان حج و زیارت (و مؤسسات تحت‌نظر)
۳۸	سازمان اوقاف و امور خیریه (و مؤسسات تحت‌نظر)
۳۹	ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها

جدول ۲: جدول استانداردهای انتشار اسناد و اطلاعات

ردیف	بُعد	محور	وزن محور	واحد مسئول	واحد همکار	واحد ناظر	واحدهای مشمول	ضرب الاجل	ملاحظات
۱	ساختار سازمانی	نمودار سازمانی و ساختار تشکیلاتی	۱	مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت و مؤسسات تحت نظر	-	مرکز نوآوری، هوشمند-سازی و امنیت / دفتر امور مجامع و مؤسسات	-----	بلافاصله بعد از تصویب و ابلاغ	
۲		اطلاعات مدیران و کارکنان	۱	مرکز روابط عمومی	اداره کل توسعه منابع انسانی	مرکز نوآوری، هوشمند-سازی و امنیت / اداره کل توسعه منابع انسانی / دبیرخانه کمیته شفافیت	-----	همزمان با صدور حکم انتصاب برای مدیران	وزارتخانه و استانها تا سطح رئیس اداره، مؤسسات تحت نظر تا سطح مدیران میانی
۳		مکاتبات	۲	دبیرخانه مرکزی / دبیرخانه استانها / دبیرخانه مؤسسات تحت نظر	-----	دبیرخانه کمیته شفافیت / دفتر امور مجامع و مؤسسات	همه واحدها	با تاخیر دو روز کاری	--
۴	برنامهها و بودجه / عملکرد	برنامهها و بودجه تخصیصی	۳	دفتر برنامه ریزی و بودجه	--	دبیرخانه کمیته شفافیت	دفتر برنامه ریزی و بودجه	-	ماهانه به روزرسانی شود
۵		گزارش عملکرد بر مبنای برنامه	۴	معاونتها و مدیریتهای ستادی / استانها / مؤسسات تحت نظر	-	دفتر برنامه ریزی و بودجه / دفتر امور مجامع و مؤسسات	همه واحدها	فصلی	گزارش مؤسسات تحت نظر با همکاری معاونت مربوطه باشد
۶		بیلان مالی رویدادها	۴	مؤسسه مجری	واحد ذی ربط	دفتر امور مجامع و مؤسسات	مؤسسه مجری و واحد ذی ربط	۲ ماه بعد از برگزاری	بر اساس منابع، مصارف و درآمدها
۷		حسابرسی مؤسسات	۱	مؤسسه ذی ربط	--	دفتر امور مجامع و مؤسسات	مؤسسات تحت نظر	یک هفته پس از مجمع	متن کامل (از سال ۱۴۰۰ تاکنون نیز منتشر شود)
۸	مقررات و مصوبات	مقررات وزارتخانه / مؤسسات تحت نظر	۲	واحد ذی ربط	دفتر حقوقی / دفتر امور مجامع و مؤسسات	دبیرخانه کمیته شفافیت	واحدهای ذی ربط / مؤسسات تحت نظر	یک هفته پس از امضا	وزارتخانه (معاونتها و مدیریتهای ستادی)
۹		آرای قطعی مراجع قضایی و شبه قضایی	۱	دفتر حقوقی	--	دبیرخانه کمیته شفافیت	دفتر حقوقی	۶ ماهه	همراه با جدول اکسل (موضوع / تاریخ / مرجع ذی ربط / هایپر لینک)
۱۰		مصوبات و صورتجلسات شوراها	۳	معاونتها و مدیریتهای ستادی / استانها / مؤسسات تحت نظر	--	دبیرخانه کمیته شفافیت / دفتر امور مجامع و مؤسسات	همه واحدها	سه روز پس از برگزاری	واحدها موظفند فهرست شوراها را منتشر کنند
۱۱	مجوزها و خدمات	مجوزهای صادره	۱	مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت	--	دبیرخانه کمیته شفافیت	واحدهای متولی صدور مجوز	برخط (در صورت عدم امکان، اکسل هفتگی باشد)	تجمیعی از ابتدا تا کنون هم باشد

۱۲	نوبت تقاضای مجوزها	۱	مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت	--	دبیرخانه کمیته شفافیت	واحدهای متولی صدور مجوز	برخط (در صورت عدم امکان، اکسل هفتگی باشد)	تا زمان اتصال به درگاه ملی، متصدی واحد مسئول خواهد بود.
۱۳	سایر خدمات	۱	دبیرخانه شورای ارزشیابی هنرمندان کشور/ دفتر آموزش معاونت هنری	--	دبیرخانه کمیته شفافیت	دبیرخانه شورای ارزشیابی هنرمندان کشور/ دفتر آموزش معاونت هنری	پس از هر جلسه	مانند: درجه هنری، کارت صلاحیت و...
۱۴	فهرست گواهی‌های صادره ثبت اثر ادبی و هنری	۱	مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت	--	دبیرخانه کمیته شفافیت	دفتر حقوقی	برخط	-----
۱۵	قراردادها (وزارتخانه/ مؤسسات)	۲	دفتر طرح‌های عمرانی/ اداره کل پشتیبانی/ مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت / استان‌ها/ مؤسسات تحت نظر	--	دفتر حقوقی/ دفتر امور مجامع و مؤسسات	واحدهایی که قرارداد امضا می‌کنند	۴ روز پس از امضا	-----
۱۶	معاملات (خرید، فروش، مناقصه، مزایده و...)	۳	اداره کل پشتیبانی/ دفتر طرح‌های عمرانی/ استان‌ها/ مؤسسات تحت نظر	-	دفتر برنامه ریزی و بودجه/ دفتر امور مجامع و مؤسسات	دفتر طرح‌های عمرانی/ اداره کل پشتیبانی/ استان‌ها/ مؤسسات تحت نظر	پس از ثبت در پایگاه قراردادها/ مؤسسات پس از ثبت دبیرخانه	حد نصاب متوسط و کلان به همراه متن قرارداد و هابیر لینک سامانه قراردادها
۱۷	اموال و دارایی‌ها	۲	اداره کل مالی	اداره کل پشتیبانی	دفتر برنامه ریزی و بودجه	وزارتخانه/ استان‌ها	-	--
۱۸	توافق‌نامه و تفاهم‌نامه	۱	واحد یا مؤسسه ذی‌ربط/ استان‌ها	-	دفتر برنامه ریزی و بودجه/ دفتر امور مجامع و مؤسسات	واحد یا مؤسسه ذی‌ربط/ استان‌ها	پس از امضا	-
۱۹	شیوه نامه کمک	۲	واحد یا مؤسسه ذی‌ربط	--	دفتر برنامه ریزی و بودجه/ دفتر امور مجامع و مؤسسات	واحد یا مؤسسه ذی‌ربط	پس از تصویب	--
۲۰	فهرست بارانه، کمک و خرید	۳	واحد یا مؤسسه ذی‌ربط	--	دفتر برنامه ریزی و بودجه/ دفتر امور مجامع و مؤسسات	واحد یا مؤسسه ذی‌ربط	قبل از پرداخت	-
۲۱	پژوهش‌های خاتمه یافته	۲	پژوهشگاه/ استان‌ها	--	دفتر مدیریت عملکرد	پژوهشگاه/ استان‌ها	یک هفته پس از پایان	-
۲۲	انتشارات (کتاب، ویژه‌نامه، مجله و...)	۲	واحدهای ذی‌ربط/ مؤسسات/ استان	--	دفتر مدیریت عملکرد/ دفتر امور مجامع و مؤسسات	واحدهای ذی‌ربط/ مؤسسات/ استان‌ها	یک هفته پس از انتشار	-
۲۳	ارزشیابی‌ها	۱	دفتر مدیریت عملکرد	امور استان‌ها	دبیرخانه کمیته شفافیت	دفتر مدیریت عملکرد	یک هفته پس از ارزشیابی	-
۲۴	آمار اطلاعات بخش فرهنگ	۲	دفتر برنامه ریزی و بودجه	واحدهای ذی‌ربط	دبیرخانه کمیته شفافیت	دفتر برنامه ریزی و بودجه/ استان‌ها	برخط	-

سید عباس صالحی
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی